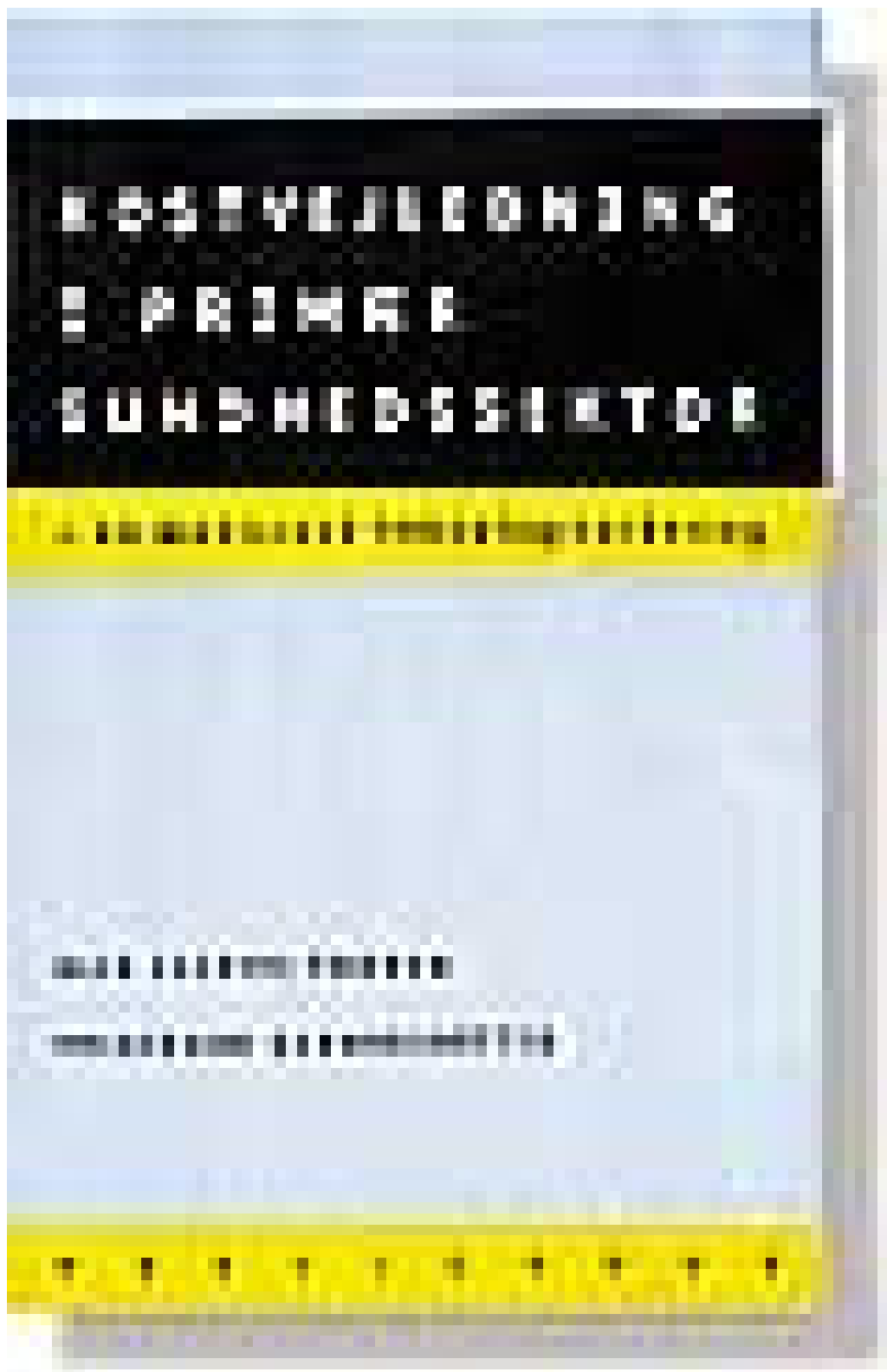

Kostveiledning i primærhelsetjenesten

BOKOMTALER

Forfatterne gjennomførte i begynnelsen av 1990-årene et prosjekt i primærhelsetjenesten i Roskilde amt i Danmark hvor de studerte en ny behandlingsstrategi for forhøyet kolesterol. Boken er basert på dette arbeidet, og tar for seg fire delelementer, strategi, pasient, organisering og økonomi, som de kaller medisinsk teknologivurdering (MTV).

Boken består av tre hoveddeler. I innledningen presenteres bakgrunnen for medisinsk teknologivurdering og intervensjonsprosjektet, problemformuleringer, planlegging og metode. I den andre delen gir forfatterne en grundig redegjørelse for behandlingsstrategiens grunnlag, pasienthensyn,

organisering og omkostninger. Boken avsluttes med en oppsummering og konklusjon. I tillegg inneholder boken resymé både på dansk og engelsk, en fylldig referanseliste samt ordforklaringer. Hver hoveddel har figurer og tabeller som gir leseren en god oversikt. Forfatterne behandler stoffet på en måte som forener kravene til klar og enkel fremstilling, med krav til forankring i forskning.

Intervensjonen bestod i at pasienter med forhøyet kolesterol ble behandlet med individuell kostveiledning av en klinisk ernæringsfysiolog (diætist) gjennom ett år. Intervensjonspasientene reduserte serumkolesterol med 1,1 mmol/l mot 0,3 mmol/l i kontrollgruppen, og 83 % gjennomførte behandlingen. Resultatene bidrog til at Roskilde amts helseavdeling i 1996 etablerte en organisasjon for å ivareta kostveiledning i primærhelsetjenesten, Diætistfunktionen. To kliniske ernæringsfysiologer tilbyr her legeordinert kostveiledning uavhengig av sykehussektoren. I Diætistfunktionen gjennomførte 94 % av pasientene behandlingen det første året, og foreløpige analyseresultater er på linje med resultatene fra forsøket. Kostnadsanalyser viser at det er dobbelt så dyrt å behandle med medisin første behandlingsår, og omkring 7 – 9 ganger så dyrt for de følgende år. Nettobesparelser for Roskilde amt utgjør 1 009 861 danske kroner det første året. Forfatterne Ulla Ischiel Træden og Valgerdiur Gunnarsdóttir konkluderer med at kostveiledning som behandling av forhøyet serumkolesterol i primærhelsetjenesten er effektiv, billig, bivirkningsfri og godt akseptert av både leger og pasienter.

Denne boken er et godt utgangspunkt for arbeidet med å gjøre kliniske ernæringsfysiologer tilgjengelige for leger og pasienter i primærhelsetjenesten, noe som ifølge en norsk undersøkelse er et stort ønske fra allmennpraktiserende leger. Boken anbefales for leger i primærhelsetjenesten og kliniske ernæringsfysiologer.

Mona Bjelland

Institutt for ernæringsforskning

Universitetet i Oslo

Publisert: 30. september 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 27. mars 2026.